

“In mijn hoofd ben ik ook een IronMan”

< ???????? ???? ?????????????????????

Triatleten zijn een soort apart. Onze Man trok naar Hawaï, het mekka van het triatlon en decor van de IronMan, de meest prestigieuze triatlonwedstrijd. Hij leerde er over compressiekousen, ukeleles en de ziekte die triatlon heet. Lees zijn sfeerverhaal.

► SAMENSTELLING **KENNETH MERCKEN**

Of ik zin heb om naar Hawaï te gaan? Hawaï. In de koffiebar is het behoorlijk druk, waardoor ik mijn hoofdredacteur nauwelijks kan verstaan aan de telefoon. Hij bedoelt natuurlijk Aywaille. Waarschijnlijk voor een of ander duf verslag van een mountainbikewedstrijd. Desalniettemin flitsen er hagelwitte stranden door mijn hoofd. Wit zand zover het oog reikt, bezaaid met palmbomen, overspoeld door een traag oprukkende, warme zee. In het vochtige zand de verse voetafdrukken van Hawaïaanse surf-chicks, die met hun prachtige lijven uitdagend over het strand drementelen. Hij zegt iets over een review van de nieuwe triatlonfiets van Specialized en een sfeerstuk over de IronMan triatlon. Triatlon. Wat

weet ik in godsnaam af van triatlon? Ik denk aan mannen die zich op een fiets onsterfelijk belachelijk maken in de meest potsierlijke pakjes en die daarmee de ontegensprekelijke schoonheid van de wielersport ontsieren. Maar dan weer strand, palmbomen en surf-chicks. Ik roep zo luid ‘Ja!’ dat zowat de hele koffiebar zich naar me omdraait, en onmiddellijk erna, om geen overenthousiaste indruk te maken, dat ik me wel kan vrijmaken. Eventueel. Waarschijnlijk. Ja goed, boek die vlucht maar.

Frederik Van Lierde

Tijdens een tussenlanding in Los Angeles zie ik, of liever hoor ik, twee West-Vlamingen. Een van hen is mescherp. Op zijn polo staat: ‘Iron-man finisher’. De uitslover. Lieven De Smet is een man van weinig woorden, dus is het zijn begeleider die tekst en uitleg geeft. “Dupont. Christophe Dupont.” Het is een stevige jongen en zijn handdruk bevestigt dat. Als ik zeg dat voor Grinta! schrijf, schuift hij zijn zonnebril op Italiaanse wijze in de haren en begint meteen aan een uiteenzetting alsof hij dagelijks journalisten te woord staat. Op het piepkleine vliegveld van Kona stelt Dupont me voor aan Frederik Van Lierde. Ondanks zijn status geeft hij een ontspannen indruk. Wanneer het gesprek echter naar zaterdag leidt, zie ik duidelijk het vuur in zijn ogen. Een blik die ik later deze week nog bij an-

dere atleten zal terugzien als het over de wedstrijd gaat. Hij draagt een short en witte beenstukken. Wat een idee om bij zowat dertig graden beenstukken aan te trekken, en dan nog witte godbetert. Dupont legt uit dat het compressiekousen zijn die de recuperatie bevorderen. Ik denk er het mijne van.

In de wind

De Queen Kaahumany Highway, kortweg Queen K, is een imponerende strook asfalt die rond het hele eiland loopt. De aanblik van het traditionele decor van de fietsproef is ronduit beangstigend. In de verte zie je zo de dampende hitte uit het asfalt opstijgen. Dit is het uitgelezen parcours om die nieuwe Specialized fiets te testen. De strakke zijwind trekt de groep in een waaier. Chrissie Wellington zit flink aan de kop te sleuren. Ik word dus op de kant gezet door een meid. Akkoord, Wellington is wereldtop en ik ben helemaal voor emancipatie maar dit gaat te ver. Ik neem de kop over en jaag het tempo de hoogte in. Triatleten blijken niet zo goed bestand tegen tempowisselingen, aan de pijnlijke trekken op hun gezicht te oordelen. Jan Frodeno neemt makkelijk over; Tim Don doet ook een beurt, verder zijn er geen liefhebbers meer. Ik voel ondertussen de verzuring tot achter mijn oren. Het groepje wordt behoorlijk uitgedund. Jan Frodeno neemt nog een keer van

me over alsof het hem geen enkele moeite kost. Bijna vijftig kilometer per uur met tegenwind. De olympische kampioen vindt het welletjes geweest en laat de snelheid zakken. Gelukkig. Ik had dit geen seconde meer kunnen volhouden of mijn benen waren simpelweg ontploft.

Baksteenslag

Ik was er keurig aan begonnen maar na een paar meter kreeg ik zoveel zoutwater binnen, dat ik me moest beperken tot mijn vertrouwde baksteenslag. Dus met mijn hoofd boven water. Ik had al lang spijt van het feit dat ik de avond ervoor, gesterkt door de verraderlijke moed van een paar pintjes, deze uitdaging was aangegaan. Van in het café op de dijk leek die espressoboot veel dichterbij. Ik en mijn grote bek. Maar ik kon niet meer terug. Te veel getuigen. Dupont had me er mooi in geluisd. Plots denk ik aan de gelijkenis met het heldenverhaal van mijn vader op zijn Spaanse huwelijksreis. Hij zwom zo ver van de kust weg tot hij compleet uit het zicht was. Zodat mijn paniekerige moeder zich genoodzaakt zag om de hulpdiensten te verwittigen. Ik weet dat mijn vader ook niet met zijn hoofd onder water kan zwemmen. Maar hij zegt dat we speciaal zijn. "Die van Mercken hebben speciaal bloed." Dat zijn doorgaans zijn exacte woorden ter afsluiting van het zwemverhaal, dat ik al veel te vaak heb moeten horen. Ik had en heb er nog steeds het raden naar wat hij daarmee bedoelt, met dat bloed, maar ik hoop ergens dat het nu mijn leven zal redden.

Overleven

En dan ineens, de geur van koffie. Eindelijk. Ik ben gered, voorlopig toch. Zodra ik uitgehoest ben, neem ik van een vriendelijke man een gratis espresso aan. Een kop koffie heeft me ooit beter gesmaakt maar ik ben blij dat ik die verdomde zoutsmaak kan wegspoelen. Vincent, de broer van Frederik Van Lierde die erop toeziet dat ik niet verzuip, wil nog wat verder, tot aan de volgende boei. Hij is nog maar een minuutje weg of de heren van de espressoboot vragen me vriendelijk het schip te verlaten. Ze varen weg.

Hoezo weg?

Ik spring van de boot en probeer me vast te klampen aan de dichtstbijzijnde boei. Ik kijk naar de andere zwemmers. Allemaal hebben ze een mooie, verzorgde slag. Niemand die nauwelijks kan zwemmen en dwaas genoeg is om zich zo diep in de zee te wagen. Een redder

in een kajak vraagt of alles in orde is. Ik roep dat ik op een vriend wacht, en besef hoe belachelijk dat moet klinken. Net als ik besloten heb om alleen naar de kust te zwemmen, komt Vincent dan toch opdagen. Hij was in paniek naar alle mogelijke boten in de omgeving gezwommen en lijkt behoorlijk opgelucht om me te zien.

Ondertussen wordt de oceaan steeds wilder. Hoog tijd dus om terug te keren. Dit heeft niets meer met zwemmen te maken. Overleven is het enige waar ik nog aan denk. Vincent stelt voor om me te duwen. Ik weet niet hoe maar het lukt me nog net om te grijnzen, al krijg ik daardoor een extra slok zoutwater cadeau. Ik zou blindelings kiezen voor een gewisse verdrinkingsdood, nog liever dan dat ik me ook maar een centimeter zou laten voortduwen.

Iron Woman

Het zoontje van Frederik Van Lierde doet mee met de Kids Triathlon. Ik probeer een mooi plaatje van hem te schieten maar dat blijkt niet eenvoudig. X sterft zowat, hij moet immers bewijzen dat hij wel degelijk de zoon van is. Eerst krijgt hij een officiële IronMan-stempel op zijn arm gedrukt en vervolgens hangt niemand minder dan Paula Newby Frasier een transitionzakje rond zijn nek.

➤ Of ik zin heb om naar Hawaï te gaan? Hij bedoelt natuurlijk Aywaille. ◀

In 1995 leek diezelfde Paula Newby Frasier gewonnen spel te hebben maar in de laatste kilometers verspeelde ze minuten. Op een goeie 300 meter voor de finish zakte ze in mekaar en werd gepasseerd. Minutenlang lag ze op het asfalt te pevelen dat ze ging sterven. Vervolgens duwde ze ambulanciers en een arts van zich af en sleepte zich blootsvoets naar een 4de plaats. Nu, 16 jaar later, staat ze hier in alle nederigheid zakjes uit te delen als vrijwilligster bij de triatlon voor kinderen. Met alle respect maar het lijkt een lief oud dametje. Ik zou haar zo helpen bij het oversteken. Niets in haar houding verraadt ook maar iets van haar verleden als achtvoudig Ironman wereldkampioene.

Ik word triatleet

Mijn vierde nacht op Hawaï en ik lig al een uur naar het plafond te staren.

< ?????????? ???? ?????????????????????????

is aan een indrukwekkende remonte bezig. De gezichten rond mij klaren plots op. 35 graden Celsius en toch kippenvel. Craig Alexander komt voorbijgelopen alsof hij niet eerst gefietst en gezwommen heeft. Straffe jongen die hem nog inhaalt. Vanhoenacker geeft geen al te beste indruk. Wat verderop houdt hij halt en kijkt verdwaasd om zich heen, alsof hij de weg kwijt is. Niet veel later komt Frederik eraan met de Nederlander Tissink, die moeite lijkt te hebben met het tempo dat zijn Belgische tegenstander hem oplegt. Gebeten snauwt Frederik zijn broer toe dat hij te weinig informatie krijgt. Ik loop even met hem mee om te roepen dat Vanhoenacker wat verder te voet staat en dat hij zo de top tien kan binnenlopen. Vincent en Dupont roepen me achterna dat ik niet mag meelopen. Blijkbaar kan dat leiden tot bestraffing van de atleet in kwestie. Ik keer onmiddellijk terug, beschaamd voor mijn lomphheid. Ik ben ook niet fier over het feit dat ik dat geroepen heb over Vanhoenacker, tenslotte ook een Belg. Maar na een hele week opgetrokken te hebben met de Van Lierdes is het ergens logisch dat ik partij kies. Mijn laptop heeft het ondertussen begeven onder de hitte en mijn benen voelen loodzwaar. Zelfs het volgen van deze IronMan is een beproeving.

Gelukkige kadavers

Vincent's telefoon rinkelt. Zijn gezicht betreft. Ik hoor een paar keer het woord ambulance vallen. Frederik is onwel geworden. Vincent weet niet hoe hij dit aan zijn schoonzus moet melden. Zwijgend wandelen we met ons drieën over de middenberm van de Queen K.

> Die dikke
Amerikaan in de
lobby vanmorgen
had gelijk. Ik heb
het lichaam van
een triatleet. <

Dupont zoekt naar de juiste woorden. Vincent heeft ook een heel jaar naar deze dag toegeleefd. Plots draait hij zich naar me om, grijnzend. "Heb je nu nog wel zin om hier ooit mee te doen?" Zijn vraag verlicht de spanning. Een retorische vraag, laten we wel wezen. Het zou niet de eerste keer zijn dat ik lijf en leden in de weegschaal leg voor een sport waardoor ik in een ambu-

Jetlag? Het moet iets anders zijn. Plots weet ik het. Het overvalt me. Ik spring uit het bed en bekijk mezelf in de manshoge spiegel. Die dikke Amerikaan in de lobby vanmorgen had gelijk ... Ik heb het lichaam van een triatleet. Mijn schouders zijn natuurlijk veel te breed voor een wielrenner. Zonder het te beseffen was ik al die tijd voorbestemd om triatleet te worden. Ik word triatleet. De komende uren probeer ik tevergeefs de slaap te vatten maar ik ben te opgewonden. Vanaf morgen ga ik lopen. Alle dagen. Minstens een uur. En zwemmen. Iemand moet me zo snel mogelijk leren zwemmen. Maar ik moet ook afvallen, pakweg tien kilo. Droog worden. De Italiaanse methode. Minder calorieën binnen krijgen dan je verbrandt, heel simpel. Ik heb ooit in mijn ondergoed in een enkel door maanlicht verlichte Italiaanse keuken een half uur naar een sinaasappel zitten staren. Mijn maag deed pijn van de honger maar de sinaasappel heeft het moeten afleggen. Ik weet dus hoe het moet.

Ukulele

Daags voor de wedstrijd probeer ik er op een terrasje achter te komen wat Lieven drijft om al die energie in deze sport te steken. Om jarenlang zijn leven en dat van zijn gezin te gijzelen, zoals hij het zelf uitdrukt. Maar telkens als ik met hem praat krijg ik een of andere technische uitleg. Gratis lessen in triatlon. Maar over de drijvende kracht in

zijn triatlonziel geen woord. Misschien weet hij het zelf niet. Misschien weet niemand het. Triatlon is een ziekte. Een virus waarvoor ik zelf ook niet immuun gebleken ben. Daarna wil Lieven nog een cadeautje oppikken voor het thuisfront. Een ukelele zal het worden. Hij twijfelt tussen een wat prijziger exemplaar uit een gespecialiseerde ukeleleshop of een goedkoper instrument uit de supermarkt. Dit alles leidt tot zenuwachtig gedribbel tussen de instrumentwinkel en de supermarkt. De keuze lijkt hem te verscheuren vanbinnen. Ik moet op mijn lippen bijten om niet te zeggen dat Lieven beter op zijn bed zou gaan liggen in plaats van naar ukeleles te zoeken.

Kippenvel

Een verschrikkelijk luide sirene kondigt de start aan van een honderdtal profs. Het is mooi om te zien hoe een kluwen van armen zich als een spinachtige machine door de woelige zee trekt. Vincent krijgt een sms van Frederiks manager: Frederik is mee met de kopgroep. We worden al een beetje euforisch. De twee Van Lierde juniors weten met zichzelf geen blijf. Wat later een mindere positieve sms. Frederik geeft een slechte indruk op de fiets. Het haalt sfeer wat naar beneden. We zitten zwijgend in de brandende zon terwijl Frederik almaar dieper lijkt weg te zakken. Bij de aanvang van het loopnummer lijkt het tij te keren. Frederik

< ?????????? ???? ?????????????????????????????

< ?????????? ???? ?????????????????????????????

< ?????????? ???? ?????????????????????????????

lance beland. Net op het moment dat we Chrissie Wellington met een tot cape omgevormde Engelse vlag de meet zien overschrijden, krijgen we een geruststellend telefoontje. Frederik stelt het wel. Gewoon te diep gegaan. Het duurt nog wel een paar biertjes voor Lieven eraan komt. Dupont begint zich stilaan zorgen te maken. Na een goeie tien uur verschijnt hij dan toch op Ali Drive. Met luide aanmoedigingen schreeuwen we hem naar de finish. Geen persoonlijk record maar Lieven is gelukkig. Hij straalt. In het atletendorp blijven de age-grouppers binnenstromen, sommigen meer dood dan levend. Kadavers zijn het. Iedereen moet op de weegschaal, om het verschil te meten met vanmorgen. Sommigen hebben ondersteuning nodig. Ik zie krom verstijfde ruggen, grijze gezichten, atleten die in zwijm vallen. Artsen slepen baxters aan alsof het frisdrank is. Verplegers roepen nummers af van atleten die op een wachtlijst staan. Met man en macht wordt er gewerkt om de slachtoffers te helpen. Het lijkt wel een veldhospitaal aan het front. Maar de patiënten hebben een ding gemeen: ze stralen van geluk. Zelfs de atleten die in katzwim op een veldbed aan een baxter hangen hebben een gelukzalige glimlach op hun uitgemergelde tronie.

Wat doe ik hier?

Ik zit bij een groepje Belgen. Sommigen verkeren in een onverklaarbare dwaze euforie terwijl ze een stuk pizza naar binnen schrokken. Anderen leuteren maar door over minuten die ze kwijt raakten hebben omwille van een of andere kramp, fringale of een verloren badmuts. Maar allemaal lijken ze trots op zichzelf voor deze hoe dan ook uitzonderlijke prestatie. Een Vlaming achter mij kan zijn geluk niet op. "Weet je wat ik dacht tijdens het lopen? Wat een gelukzak ben ik, dat ik dit mag meemaken." En ik zit tussen hen in, in burgerkleding. Een journalist, een verdomde pennenlikker. Wat doe ik hier in godsnaam? Mensen gaan mij vragen stellen thuis, over mijn gebruiende

gelaat. "De IronMan. Ik was daar voor de Ironman." Een lichte verdraaiing van de waarheid. Niet eens een leugen. Terwijl ze me, stijf van bewondering, vragen stellen over mijn prestatie zal ik ze al de rug toegekeerd hebben. Soms kun je haast niet anders dan de waarheid een lichte draai meegeven. Laatst vertelde ik een vriend een anekdote uit de lagere school. De allerlaatste schooldag van het zesde leerjaar voor de grote vakantie. Het verlossende belsegnaal van vier uur heeft net geklonken. De vrijheid lonkt. Eindelijk verlost van die pesterige Broeders die mij lijfelij en geestelijk gekerkerd hebben al die jaren. Maar het regent oude wijven. Met zowat vijfhonderd kinderen moeten we gefrustreerd toezien hoe de directeur ons molenwiekend verhindert om het afdak te verlaten. De gemoederen raken verhit. Geen seconde willen we hier nog blijven. Natuurlijk blijft het bij wat roepen en dreigen en onderneemt niemand ook maar werkelijk iets. Schapen zijn het. Dit is mijn moment. Ik haal diep adem, span al mijn spieren, laat de lucht traag uit mijn longen ontsnappen en duw mezelf krachtig af, onbevreesd de striemende regenvlagen tegemoet. Al gauw nemen mijn stappen Carl Lewis achtige proporties aan. De directeur rent me roepend achterna maar moet vrijwel meteen zijn wanhoopsparing staken, doordat hij door een windstoot zijn pruik verliest. Vijfhonderd paar longen schreeuwen zich stuk. Ik ben hun held. De held die zij allemaal hadden kunnen zijn, maar waarvoor ze simpelweg persoonlijkheid tekort komen. Zwevend verdwijn ik onder de schoolpoort, voor de allerlaatste keer, de vrijheid tegemoet. Zo is het natuurlijk niet echt gegaan. Met zijn allen hebben we staan wachten tot het ophield met regenen. Maar in mijn hoofd gebeurde het. In mijn fantasie voelde ik hoe die regendruppels mijn hemd in een seconde doorweekten, hoe ze zich vermengden met het klamme zweet dat zich die namiddag in dat duffe klaslokaal onder mijn oksels had verzameld. Net zo heb ik deze week in dezelfde oceaan gezwommen heb als die atleten. Het zout dat de smaakpapillen

van de winnaar heeft geprikkeld heb ik geproefd. Het beste van mezelf heb ik gegeven op de lange asfaltstrook van Queen K. tot Kawi en terug. In mijn hoofd ben ik ook een IronMan.

Spanning

Een dame van 70 heeft nog een halve minuut om de onverbiddelijke limiet van 17 uur te halen, met nog driehonderd meter te gaan. Wat een spanning. De menigte gaat luider tekeer voor de atleten die nu nog binnenkomen, dan voor de winnaar van vanmiddag.

> Het lijkt wel een veldhospitaal aan het front. Maar iedereen straalt van geluk. <

De speaker schreeuwt zich schor terwijl hij bezorgd naar de klok kijkt. De menigte wordt wild. Maar hoe ze ook probeert, ze kan geen tik harder meer. Het is echt helemaal op. Vijf, vier, drie ... Ze waggelt over de meet. "Vier seconden te laat, het spijt me...", zegt de speaker met een begrafenissstem. De menigte is er stil van geworden. En dan: "but in our hearts..." Even een welgetimedede emotionele blik naar het publiek, en dan: "she will always be an Ironman!" Gejuich alom. Zijn woorden snijden zelfs door mijn doorgaans nogal hardvochtige ziel. De luchthaven van Zaventem heeft wel al vaker een trieste indruk op me gemaakt maar dit slaat alles. Een bericht van Dupont: Lieven heeft zich dan toch een ukelele aangeschaft. De duurdere. Ik glimlach. Heel even maar, want het typische Belgische grijze weer heeft me onvermijdelijk neerslachtig gemaakt. Terwijl ik door de aankomsthal slenter, zie ik hoofden omdraaien in mijn richting. Ik besef nu pas dat ik een korte broek draag. Argwanende blikken naar mijn compressiekousen herinneren me eraan dat ik Hawaiï definitief verlaten heb. Het kan me niks schelen. Ik heb het gevoel iets te weten dat zij niet weten. ■